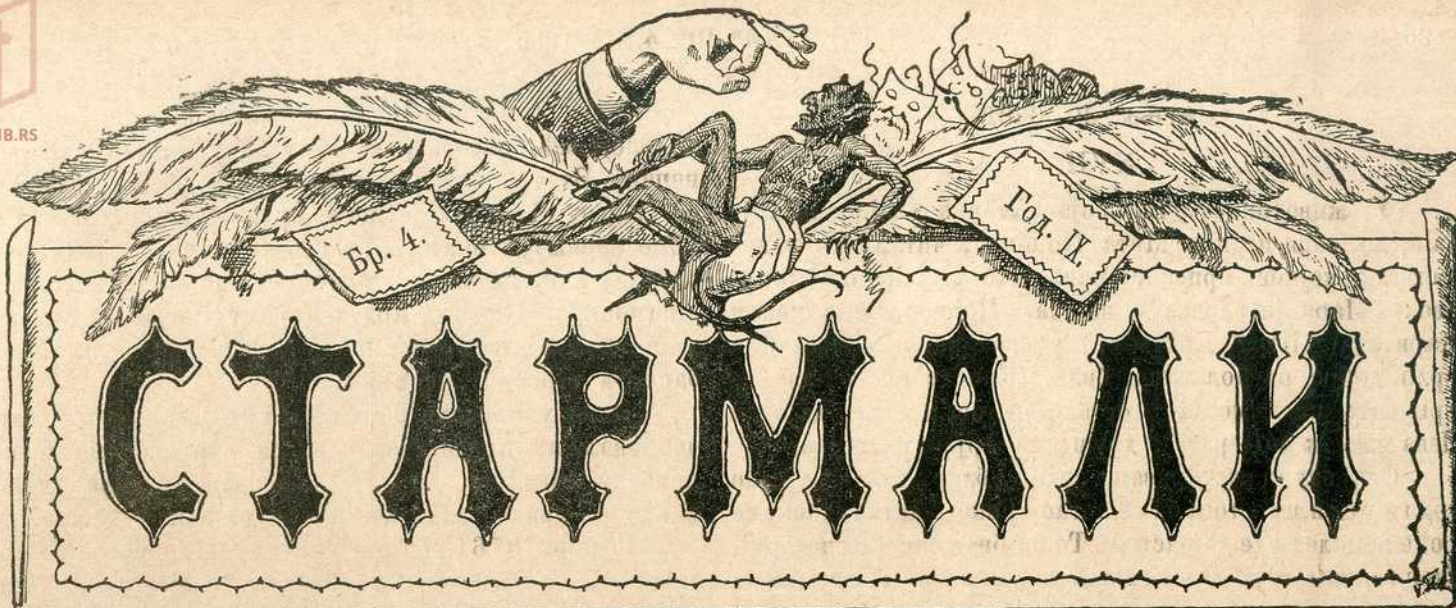

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У Новоме Саду 10. Фебруара 1886.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

ГРОБ — НЕГРОБ.

Ми смо сити плача —
Плач никог не јача. —

У великој мисли
Налазимо мача —
Или бар ковача.

То нас крепи, јача.
То нам сузе брише,
То ј' лепше и више,
Здравије од плача.

Слава див-ковачу!
Слава му и мачу!
(Али да ме нико
Не схвати наеро:
Ја мачем називам

Свако бритко, јако,
А поштено перо).

Треба л' јача мача
Наће се ковача —
Посо није нов.
У гроб није пао,
Овде је остао
А к с а -ков.

Ти, која га роди,
То наслеђе штуж!
А са многих страна
Одјеке нам чуј!
Чуј — па живо, сретно,
Даље а к с ажуј.

ГАРАШАНИН И РАДИКАЛИ.

Има л' јоште баба у српскоме ролу?
То „Стармали“ пита испод трепавица.
Где се нешто љуља, мора бит' и баба,
А где има баба, има и преслица.

Од краја сам поч'о, — видим да не ваља;
Требо сам почети од горе, од краља,
Ал кад нисам поч'о од горе, најгоре,
Данас ћу обићи пресветле му дворе.

Ако има права памтет' и „Стармали“,
Сећа с' да су Мићу дигли радикали.
А кад смо се већем на сећање дали,
Сећамо се како Мића им захвали.

Опет казан стари клокће, кипи, врије,
Под њега се пири (зар из емпирије).
Вешто с', вешто пири, — а та пирна жица
Неје од вештака, него од вештица.

Гарашанин грца у блату, у глибу,
И преклиње дабу, и Добу, и дību.
У казан (расказан) мефистофски гледи,
Телеграфом нешто домигује Чеди.

Криза му је близа, — ал ако га и сад
Радикална браћа из блата извуку,
Онда треба да их, — онда треба да нас
Најстарије бабе преслицам потуку.

Шетња по свету.

XVII.

У животопису Богобоја Атанацковића, што је написао наш песник Мита Поповић, читао сам у писмима покојног српског новелисте између осталог и ово: „Мара је здрава и весела. Ноћаске смо малом Каритону (Ђура Крстанић) у сватовима одиграли и врло добро расположени били. Женске су остале до три сата после поноћи, остале би још и даље, да није Лаза јастук подерао и друштво перјем растерао.“

Овај начин растеривања врло је благ и невин, а уједно води и цељи, па с тога би се могао препоручити сваком, ко хоће немиле људе да растера. То би било чак и од историјског значаја. Јер да се нашао такав какав Лаза, па да је подерао јастук и растерао перјем дипломате из Берлина, онда не би се могао држати конгрес и склонити берлински уговор, а може се лако замислити, какви би велики догађаји од светског значаја услед тога наступили. Сава Косановић можда не би постао митрополитом, али не би ни из Босне морао отићи. Босна и Херцеговина не би ничије биле, већ своје: самосталне и слободне. Србија не би никад те среће допала, да Бонту поклони толике милијуне, једном речи, развој ствари на истоку узео би са свим други ток.

Но за тако што још није доцне. Кад се није немилу друштво растерало пре три сата, као што је учинио онај Лаза у сватовима малог Каритона, може се и после три сата. Питање је само, да ли би се могло набавити толико јастука, колико би нужно било за једног Германа, Гарашанима и друге њима подобне. Но хвала вишњему, природа је божја богата, па ако не би достало јастука и перја, нашло би се што друго, те да се свет опрости сваке беде и напасти на фини начин.

Али у Србији као и да не мисле на такве „фине“ начине, већ позивају и примају у помоћ мађарске наџаке. За то се основала „мађарска легија.“ Није ни то згорег. И наџак је лепо оружје, нарочито кад се тиме изражује братство и слога између два витешка народа, али да ми је само знати, да ли је ко од тих „легионара“ носио Абдул-Кериму почасну сабљу и дали кога од њих још бриде уста од братских пољубаца са турским софтама?

Него у погледу образовања те легије и скупљања добровољних прилога за исту на угарском земљишту мора се признати, да је Тиса врло правичан човек, а ако сте радознали заиста ево да вам и кажем.

Године 1876 Срби нису скупљали добровољне прилоге, да се тим новцем образују својевољачке чете, већ су давали зајам српској држави. Такођер Срби нису издавали плакате и позиве, нити су преко новина позивали угарске Србе, да прелазе преко у добровољце.

За то је Тиса забранио давање зајма српској држави и за то су затворили многе Србе.

Сад Мађари од својих санародника траже добровољних прилога отворено за ту цел, да се на српском земљишту образује добровољачка мађарска чета; сад Мађари отворено у својим новинама позивају своје санароднике, да ступе у споменуту легију, позивају на то офицере и војнике.

За то Тиса никог није затворио, само је забранио једним циркуларом скупљање добровољних прилога, али ни једног посланика земаљског сабора није дигао из сна и довео у „фортуна.“

Забрана дакле и тамо и овамо, па ето баш из тога се и види Тисина непримерна правичност и досљедност.

Међу тим се у Букурешту непрестано воде преговори између Србије, Бугарске и Турске, али ја не

ПОДЛИСТАК.

Звонарица лија.

Хумореска М. Љ. . . братовића.

(Свршетак.)

Оберстар издаде одмах оштру бурунтију на све капитане, парохе и жупнике, да народ подучавају и упућују да никаквих утвора не имаде.

Бадава су се капитани и попови мучили, народ је видео па и тврдо вјерова. Неки попови мораше на захтјев народа у цркви молити, да их Бог од тога послања спаси. Кад је наш поручик Јово дозна, како је његова звонарица народ престравила, а све кумпаније и регименту узнемирила, утврди Гавру још и чвршће, да никоме не каже, другач би њих два зло прошли.

Једнога јутра рано подиже се оберстар са ађутантом да кумпанију надпоручника Дане прегледа. Како је рано уста, није се испава, па зато се наслони у кочији и задрема, а ађутант је на све стране звјерла, да их тко из бусије не напане.

На једном опазу ађутант, ће нешто кроз грм звонећи ширцну, те ће тијано оберстару:

„Herr Oberst, Herr Oberst.“

„Was ist!“

„Sehen Sie, молим Вас, ово чудо.“

„Каково чудо?“

„Schauen Sie, schauen Sie.“

Оберстар растр очи, погледа и спази, ће неко створење звонећи преко брежуљка бјежи.

„А шта је оно?“

„То ће бити она утвара, што су кумпаније пријавиле.“

„Бога ми јест! — Гле врага, ја нисам то вјерова.“

„Herr Oberst, сад можете вјеровати.“

Да богме, само не знам чему је оно налико?“

„Ја не знам, онакова шта код нас ни не има.“

Чудновато! Онда ми је баш жао, што сам Обрлајтмана Дану онда онако права исплатио.“

„Ну, сад не ће ни он жалити, кад сад чује, да смо то и ми видели.“

Чим је оберстар пред кумпанију приспио и надпоручника Дану спазио, довикне му љубезно:

„Grüss Sie Gott!“ Ја сам Вами онда за онога бјеса криво урадио, а тко би то вјерова, да је баш неки враг.“

„Молим, како то господин оберстар, да сад и Ви вјерујете?“

верујем, да ће до мира доћи, а ко зрело промисли, мора рећи: тако је! Јер на српском земљишту образовала се мађарска, а на бугарском чивутска легија, па ту онда не може о миру ни речи бити. Што би ваљда Мађари и попустили и стегли своје јуначко срце, али неће Чивути. Ту дакле до крвавог окршаја мора доћи и ја већ стрепим од посљедица тог ужасног рата.

С тога би европска дипломатија најпааметније учинила, кад би се оканула да мири и стишава Грке, Србе и Бугаре, него нека из све снаге своје гледа, да умири истиша Мађарску и особито чивутску легију. Од тих легионара прети опасност европском миру, а не од српских, грчких и бугарских сељака. Е али то је ђаво, што од Чивута има и европска дипломатија респекта, те у њих не сме да дира за то и не може бити речи о миру, догод се не разреши и не растера чивутска легија. Но и ако се тој силној и јуначкој чети не може силом ништа учинити, ја држим да би се баш та чета најлакше могла растерати распараним јастуцима и просутим перјем. Јер би свако трчао и хватао перје, па би их тим финим начином човек могао одвабити чак у Палестину, те би се тако уједно и Иштоцијев предлог остварио.

За тим одвабљеним исељеницима тешко да би се ичије око заплакало, јер би онда мир између држава и појединих народа утврђен био и тај мир не би онда нико нарушавао.

Ето, шта би се све могло постићи са подераним јастуцима и просутим перјем! . . .

Милисав.

У ш т и п ц и.

Герман непрестано одлази у Даљ. Та кад би само отишао још даље.

„И ми смо то исто сада код онога врела видели.“
„Тако?! Вала Богу; знате Herr Oberst, да ме је оно пекло!

„Опростите! Али и Ви би то на мојему мјесту учинили, јер се није могло вјеровати, да је то баш тако.“

Капитан Стево: Herr Oberst — молим — што је то и чему је налико?“

Ја не знам, баш, смо и нас два судили, што би бити могло, али нисмо досудити могли; изгледа, да је нека страна животиња.

„И ми тако судимо, а ја сам баш река, можда је хијена.“

„Није баш хијени налико, а Бог би га опет знао.“

„Herr Oberst, па шта ће се сад радити? — Народ се сав престравио.“

„Ударићу добру таглију, можда се то убије.“

Док је оберстар кући доша, одмах је расписа таглију од 10. дуката, тко му ту животињу живу или мртву донесе.

Кумпаније су то одмах пуллицирале, а и свештенство је објавило; народ се пако само чудило, како господа у ништа невјерују, а многи је поругљиво кроз зубе пустио:

„Нека господи тај лов и таглија буде, паметан чојк

То је праведна жеља, јер је њему све мало. Мало му је и Даљ. Дакле онда *tesék* само даље, па и најдаље.

Многи Мађари нас моле, да им уступимо Сабовљевића. Нами је доста уступања, ми даље не уступамо, ал ако им је по вољи нека га сами узму.

Цео свет је љубопитан да чује: шта су углавили кнез Никола и цар Александар. Ма лакше људи, чим прође ова „магла“ видићете, јер што су они углавили, то се неће тако брзо распасти.

Београдско „Видело“ нас светује, да се држимо Ђурковића и Сабовљевића. Вара се „Видело“ у рачуну. Јер ако ми будемо држали ту господу, сигурно неће dospети куд су наумили.

Ми би хтели да се извијамо и развијамо, а „Видело“ нас светује, да се савијамо и увијамо. Ту канда има мале разлике.

Напредњаци су имали збор у Београду. А радикале гоне да држе збор у Нишу, тамо мало ближе — преком суду.

А зашто не одмах у Пироту? Тамо је и онако „ванредно стање“, па се може десити и та ванредност, да чланови збора слободно кажу шта мисле, па да им не буде ништа. *Aber schwach*.

на то и не сања; а по свој тој таглији, ако не буде драгога спаситеља, тежко нами.“

Звонарица је од Илиће до Митровдана села обилазила и народ тако уплашила, да су и војничке листоноше морале увјек по два заједно ићи.

Село С. лежи високо у планини, а брда су му сва шумом обрасла.

Становници његови баве са тамањењем грабежљиве звјеради, па зато скоро сваке зиме по који мејо заглави, а вукове, лисице, куне и зекове на гвожђа по снегу ваљају.

Изслужени капурал Марко бавио се по највише тиме. Уочи Митровдана запне он гвожђа на путу међу стјенама а на меку убије крешталицу, оперуша ју, напали и на гвожђа привеже.

Сутра дан у зору уранио Марко, да гвожђа обиђе и кући донесе, јер преко дана не смију гвожђа запета остати.

На 50 корачаја опази он, да се нешто у теснацу црни, срце му од радости заигра, сикиру напери и онамо полети, ели јао и наопако, лов завони, а у Марку крв премре, па батегне у село вичући:

„Ајао браћо! Ајао браћо!“

Становници још неки боси и неоправљени излетише

Ђира. Даклем радикали су ишли чак у Ниш на партајски збор. То је као добар знак. Знак је бар да су им ноге слободне.

Спира. Та да, да. Ноге су им слободне. Још кад би им биле и руке слободне, — онда би се и ја нечему надао.

Ђира. Тако не иде као што је Ђ. Бекић почео. Само тражити и молити зло. Он треба да распише награду за свако зло, које му ко поткаже о „кумовској партији.“

Спира. Та да. Овако не сме нико да му се приближи. Боји се усијана гвожђа.

Проба пера.

CLXIV.

Има разлога.

Удовица Јуца
У старсме Керу
Није хтела поћи
За ћелавог Перу.

Знате л' зашт' не хоте
У брак овај ступат' ? —
Јер када се сваде —
Не може га чупат !

CLXV.

Ако није тако, — није ни друкчије.

Једни веле: „Дан те чека.“
Други веле: „Чекај дан,“ —

Мени с' чини, Србе брате,
То је само сан.

Нит' дан тебе чека
Нит ти чекај дан!
Јер ко се наснав'о
Тај може да скочи
И у пола ноћи;
Запали свој жижак
И дође у стижак.

Г—д—н.

Ђука: „Дакле „Застава“ признаје, да нас је борба од ових последњих 20 година јако рашчерупала.“

Шука: „Али признаје и то, да смо нешто скрестили руке, тада не би било данас више од нас ни парчета.“

Ђука: „Е па кад није друкче морамо жртвовати све, само да сачувамо главу.“

Ђука: Дакле се нашем дичном борцу Милетић у навршило 60 год., а „Застави“ 20.

Шука: „Е, ту се одмах види ко је отац, а ко је син.“

П у с л и ц е.

⊙. Даклем мађарска легија пре је легла него што се родила. И тако Србија неће покиснути, — јер умало што није добила после кише јапунце.

на отај јаук пред куће своје, а Марко кад их спази, поче ме још и јаче:

„Јој браћо! Ено га — ено!“

„Шта ено?!“

„Јој врага — врага!“

„А ће?!“

„У мојим гвожђима!“

„А ће су ти гвожђа?!“

„Код козје греде!“

„Лети попу јавити, па ћемо сви заједно онамо!“

Марко сирота протрча мимо куће своје, а његова га жена Мара знази, ће тако трче, претрну сирота сва и помисли, да је побенавио, па натисне и она онако боса и, пелешава за њим вичући:

„А Марко-Бог с тобом! шта је теби!?“

Марко се и не обазире, већ управ ко помаман улети к попу, који је још лежа:

„Јој, господине!“

„Марко — Бог с тобом!“

„Ено — ено!“

„Што ти је, чојче божји?!“

„Ено, господине, врага!“

„Бог с тобом! Какова врага?“

„Прекрети се чојче!“

„Та ено господине онога!“

„Ма кога?“

„Та онога с клепком у мојима гвожђима!“

„У каквим гвожђима, чојче Божји, — моли се Богу! Ма, господине, за име Бога, нијесам ја побенавио, него ено га с клепком у мојима гвожђима.“

„А ће су ти гвожђа?“

„Синоћ сам их запо код козје греде, а сад сам био тамо и видио га, ће у гвожђима звони. Коншије ми рекоше, да к Вама летим, па да сви онамо трчимо.“

„Па јеси ли, Марко, баш видио, да се уватио?“

„Јесам господине видио, ће се трже да к мени полети, али су га гвожђа чврсто укебрила.“

„Не били Бог дао, да се оте бједе већ једном лишимо.“

Попо се брже боље обуче, а и сила људи оборужани с пушкама, сикирама и рогљима пред кућу се сгрну зовући:

„Ће је Марко?!“

„Ево ме браћо ево! Сад ће и господин с нама!“

Поп и Марко изиђоше међу људе, а они:

„А — а, господине! не оте Ви тако.“

„Него, браћо?“

У коју л ће, боже, илицу ове године ићи краљ Милан? — Можда у Ахен, да се лечи од оних „Ах“ова, које је нанео српском народу. Или ће ићи у Дарувар, — да комшијски дар мете у вар. Или ће можда ићи у Некар, — али ни тамо се неће помоћи, јер би га и у Некару савест карала.

°°. Навршује се двадесет година од како је подигнута „Застава“. Прошла је кроз много незгода, ал само једну замашну рупу има, кроз коју се Бекић бекељи.

△ Анђалбанди извирује хоће ли се ко покренути да даје паростос Аксакову. Јер одавно није имао прилике да што лепо забрани, па је због тога сад као шугав.

Ѓ. Латинска пословица вели: „Fiat justitia et pereat mundus“ — Ал то није барон Fiat, што хоће Србе да расели из таминварске жупаније.

==. Е хвала богу, кад је и „Наше Доба“ стекло свога Душана. (Тај Душан истина још није цар, али може још и то бити, јер је Кнежевић).

□. Даклем Јота Грујић пронашао опет нову за веру. Е па уредник клерикална листва и треба да се брине за веру. А то му доликује и као Ахасверу.

×. Добро је то што нас Србе зову кашто и

рацима. Јер ено Гледстон се сећа и-раца, и хоће да им помогне.

V. Кажу да бан Хедервари за то није одмах одговорио на нападај Франков, што су му поједини франки и д'нари сувише ситне ствари; — он рачуна само са милионима.

Герман и уредник.

Догодило се у нашем добу. А било је бан онда, кад обични свет каже, „на нову годину“, неки уредници кажу „у време нове претплате“, а неки уредници кажу још друкчије, т. ј. у време нове субвенције.“ Тога дана дакле, отишао је уредник неког српског листа, управо рећи, уредник неког српског „лиса“, код Германа.

Желио му је свако добро, само не скорашњи састанак сабора. Герман је разумео шта то значи, али се уверио већ и о том, да се у нашем добу не спречава тако лако сазив сабора, нити се може помоћи Герману.

Но опет зато је понудио г. уредника ракнјом — бресковачом. То је требало можда значити, да ни брескве не падају с крушке, а камо ли стотинарке.

Прошао је читав сат, али г. уредник нити пије, нит одлази. Он непрестано прича, како се сад тек спрема да смрви и потре све противнике „Његове Светости“, и како његова, уредникова, странка све већма и већма расте.

„Е па то ми је мило; то је неисказано,“ говорио је Герман, „та ви сте на тај начин учврстили и осигурали свој лист, е баш се јако радујем. Дед да попијемо чашицу ракије, за даљег сретног успеха!“

Сиротица звонарица заћушила из далека спровод свој трза се и клепком лубарда, а људство виче.

„Ено звони! Ено звони!“

Попо чету соколи:

„Не бојте се браћо! молите се Богу и сви сложено на прво!“

Што они ближе, то сирота лија све јаче клепета, а кад су на 30. карачаја пришли, почне попо закљичати и светом водом шкронити, па ће Јосину рећи:

„Сад пуцај, не бој се, само добро циљај!“

Јосип притисну — „крес“ звонарица поскочи, па се слеже.

Неки вичу:

„Готов је!“

А други опет:

„Улунио се, не прилази!“

Попо чита још једну молитву, па ће рећи:

„Браћо! Ви е рогљима на прво, па га притисните, и с божјом помоћи, не бојте га се!“

Полагано се то к њему иде, али је и попо међу њима, који непрестано св. водом шкрони. Корак по корак се примицаше и мртвој лији рогле у кожун задрјеше.

„Држете! Небојте се!“

„Држимо, држимо, мртав је!“

„Узмите Ви књигу и свете водице, другач ми тамо не идемо.“

„Баш Вам вала јунаци! ја сам у хитњи на то и заборавио, а без светих ствари не има нам онамо пута.“

„Тако је господине!“ Попо узне књигу и свете воде, пошкропи људе, диже поглед на небеса и рече:

„Боже свемогући, буди нам сада у помоћи!“

„Амин!“

„Сад браћо у име Бога ајдмо.“

„Имате ли господине посвећенога пра?“

„Не имам Јосифе.“

„Било би добро, моја је пушка ево празна, па би ју ш њиме набио, онда би и на њ одрапила.“

„Ако имаш ти пра, ја ћу га сад на благосовити.“

„Ево имам.“

Попо прочита кратку молитву и благослови пра, а Јосип ш њиме пушку наби, па ће онда:

„Не бојте се сада браћо, ова ће га сложити!“

„Амин Боже!“

Идући кроз село, људи све то више прилазе, а кад су близо мјеста дошли, онда се у бојњи ред поставише. Први иде Јосип с пушком, за њим попо отвореном књигом, а њему по боку двојица напереним гвозденим рогљима, а остали са сикирама за њима.

Г. Уредник се угрзао за усне, та он се хвалио са својим претплатницима тек да подигне себи цену. Почео је да се зноји, али Герман се чини и невешт. Нема се дакле куд, те г. уредник мора да буде јаснији.

„Знате „Ваша Светост“ у нашем добу, хоћу рећи у данашњим данима је мучно с претплатницима. Има стотину листова, па се публика расцепала. Уверавам вас, да ни један српски лист не може да живи од претплатника.“

Г. уредник застаде да убрише зној, ал Герман никако не меће руку у џеп, т. ј. да и он извади — мараму.

„Треба издржати, само још годину, две дана, публика ће се тада већ освестити из ове забуне.“ И још неколико речи промуца г. уредник, ал Герман неће ни муцање да разуме.

Но опет на послет у отвори и он уста. Е имате право, треба се напрегнути, па издржати. Ето видите мене; морао сам да правим на своје добру нову к о т о б р у к у. Стала ме грдног новца, сав сам се око ње истрошио, ал ћу се подичити с њоме. За годину две дана донеће и она хасне.“

Г. уредник почео је да разумева. „Котобарку . . . котобарку, Ваша светост, то мора да је лепа ствар, ја још нисам никад видио котобарку.“

Е па онда вас молим да ми дођете те је разгледате. Нема је такве у свој Угарској. Грађена је по најновијем начину, а стала ме је, ал што да вам говорим суму. Кажем вам, сасвим сам се око ње истрошио.“

Г. уредник већ устаде да иде, но за тим опет седе. „Ако сам може бити у чему год до сад, слабо заступао интересе „Ваше Светости,“ молим, молим реците ми то, па ћу поправити. Мој вам је лист сасвим на услузи“ — муцао је кукавник.

„А боже сачувај! Шта вам паде на памет, ја

вам благодарим на вашем заузимању. У осталом ја мислим, да сте ви имали и досад увек не мене, него нашу свету цркву пред очима кад сте онако писали.“

„О . . . о . . . о . . .“ јечио је уредник. „Затим устаде и не знајући више шта говори рече: „Да кле б а ш к о т о б а р к а!“

„К о т о б а р к а“ — одговори Герман. Лепа котобарка, скупоцена котобарка.“

Тако се то десило у српском Сијону на дан кад наступа нова година, нова претплата и нова субвенција.

Г. уредник је тражио људе који се разуму у економији и свуда је питао: „шта је то котобарка.“ Није ни чудо, та ко није рад, да упозна свога — душманина.

Казаше му напоследку, да је то нека ствар, у којој се одгајују прасици.

Кад чу, он само хућну. „Дакле су му већ и прасици пречи од нас. То му нећу никад заборавити.“ Већ од неколико недеља чуо сам ову причу. Но нисам је хтео износити пре, но што се уверим. Сад сам одиста дознао да је Герман градио нову котобарку и да је све оно, што сам мало час испричао — истина. Чуо сам и то, да се г. уредник спрема, да удари у друге жице према Гермару. Ја знам, да ће га ова прича мало поплашити, и да ћу га за неко време с овим и опет отерати у Германова наручија. Ал нека, то ја баш и хоћу јер је заслужио. Кад је могао Германа да брани, док није издао сав новац на котобарку, нека га брани и сад кад се истрошио. То му је заслужена казна. ⊕

Младим парнаслијама.

Од како света, од како је људи
Има неке тежње у човечи груди.

Приступе сви, крете се и чуде, а попо ће :

„Браћо! Ово је лисица“

„Какова лисица?!“

„Та видите, све има ко лисица, друго бити не може.“

„Лисица ваља да има реп, а ово не има!“

„Ваљда јој га нешто одкинуло.“

„А одакле би-њој клепка?“

„Можда ју је тко малену уватио и ранио, клепку на њу метно, па му онда утекла.“

Попо лију за капу увати и стресе, а кад су то људи видели, почеше ју и они огледати, пипати и викати :

„Јест браћо права лисица!“

„Сирота тета лија, куд је све звонила и народ плашила.“

„Неће више ни плашити, ни кока пукати.“

Упртише ју на колац, па ајд шњоме у село.

Све и ромица из села излетило, па из далека пита :

„Што је?!“

Неки вичу :

„Враг је!“

Други опет :

„Вукодлак је!“

Жене и деца крстећи се у село бјеже.

Попо ће упитати :

„Дакле јунаци, што ћемо сад ш њоме?“

„Носимо ју к оберстару за таглију.“

„Који ћете ићи?“

„Нас четворица.“

Сви други у глас :

„Па добро, ајте, али како ће се таглија подиелити?“

„Браћо! Ако ћете мене послушати, ја би таглију овако подиелио.“

„Оћемо сви!“

„Даћемо Марку, који је гвожђа запо један дукат, а за оно друго могли би чавле за св. матер цркву купити и на пролеће ју покрити.“

„Е па нека тако и буде господине.“

Донесу лију с клепком пред оберстара и добију таглију. Оберстар љут, што је та лија толико посла задала и народ углашила, издаде на све компаније општар резерват, да се за три неђеље онај пронаћи мора, који је ту комедију саставио.

Три неђеље минуше и пријаве стигоше, али кривца не нађоше.

Многима је земља ниска и мајушна,
Загушна и прашна, каљужна, барушна.

Висина их мами, висина им прија,
Хтели би да лете (на хтео сам и ја).

Реткима је дато (ал тима је лако)
Лете висом, широм, — ал то не мож' свако.

За то опицајмо сваки своја плећа,
Да л' имамо перја, крила за полећа.

Та не мора с' летет', мили моји друзи,
Од бескрилца с' иште — само да не пузи.

— вић.

Лажни фратор преварио бискупа.

Некакав враголај пође на село, кад на путу, у једнојшуми нађе фратора мртва, ње су га хајдуци убили. Скине ш њега одијело, обуче на се, узме његове књиге, па управо у село. У селу је била црква у којој је фратор морао служити, а он сиромани читати није знао. Увиде Шокци, ње он не зна, па га туже бискупу. Бискуп обећа да ње доћи прве недеље њима у мису, па ње виђети шта је са фратром. Опаци то фратор да су га његови сељани тужили па кад чује да ње бискуп доћи у неђељу — а он дође па угрије ону воду што се њом Шокци мажу по челу, узвари је па је опет остави на своје мјесто. Кад почну долазити Шокци у цркву, стану смакати руку у воду, ал како који смочи трза је брзо, па отреса, јер врела вода па спури руку.

Но те неђеље не дође бискуп. Надали су му се друге неђеље. Фратор урани и тада па усија распеће Христово и остави га ње је и било. Кад Шокци стану долазити у цркву, пођу да се водицом помажу, па најприје пренесу ухо, слушају да ли струји, па онда смоче један прет малко, па тек онда кад виде да није врела смоче сву руку и помазују се. Јест ал кад дођоше пред распеће, па како који пољуби, а оно стане цврка, једва одкрпи уста од крета, тако се сваки ожеже. Опет бискуп не дође. — Еле треће недјеље огласи се, да ње заиста доћи, па и дође. Фратор сад није шћео ништа у цркви радити. Кад дође бискуп у цркву, има шта виђети. Сељаци кад почеше долазити, слушају најприје воду, је ли врела, смачу један прет, па онда помазују се. Но још се више бискуп зачуди, кад почеше Шокци долазити пред распеће, па најприје сваки претом такне да се увјери и тек онда цјелива. Зачудио се бискуп, па се забезекнуо у људе што долазе, те није ни чуо како фратор служи. Док па један пут а оно миса готова. Пита бискуп фратора, шта је његовијем људима, — какав је то посао. — „Не знам“ одговори фратор, „нико им не може угодити, зазиру и од свете воде и од светог распећа, па ево и мене су тужили.“ — Бискуп се недосети угурсузулуку, већ одмахну руком и остави лажног фратора на миру.

Варјача.

Романцера.

Висока је коморлија планина;
Онде висе једна масна сланина.

Сланина је прозаичне парави,
То се чита с њених леђа гарави.

Гарава је, макар да је
Сланом водом умеше,

Прозаична, ма да увек
Парфим лука мирише —

(Опростите, али немам
Каденција сувеше)

Она не зна како један
Мачак за њом уздише.

Димша.

Фала кошмија, могу баш мало лабрцнути.

Комшија Србин одлазио свако вече Шваби на посадак, али за чудо да је увек баш тако удешавао, кад швабе вечерају. — Шваба (ван швабског обичаја) понуди свог доброг комшију Симу: Ајде комшија Симе, мало вечерати! Сима ње на то; Та фала комшија, вечерао сам; али ајде де, могу баш мало лабрцнути! Прихвати се чиније и поједе више сам, него шваба и швабица заједно. — Сутра дан прође Шваба са Симом опет тако, па и трећег вечера. — Четвртог вечера понуди Шваба опет комшију, а овај по обичају рече: „ајде де могу баш мало лабрцнути!“ Шваба сад ћути и рече Сими: Знаш, комшија Симе, иди ти кући па најпре мало лабрцни, понда дођеш код мене па вечераш!

Сиромаш Шваба је држао да је горе лабрцнути него вечерати!

Не да Турчин Марка.

У Семизовцу у хану био Турчин ханџија. Једну вече дођу му два трговца на конак. Пошто вечерају свијели су дуго, па онај један трговац заиште гусле.*) Ханџија му их донесе. Он узме гусле па кад их удеси поче:

Пошетао Шокчевићу Марко
Од Прилипа града бијелога.

Ханџија га у тај мах прекиде, вели, дајде ми те гусле, да их видим. Трговац који бијаше шокац, пружи му гусле. Ханџија их узме, па ко бајаги поче загледати, док, их шчена десницом, па запотегавши певача по леђи, завиче: „На поље из мога хана! Наша четири цара Марка турчеше, па га потурчит' не моглоше, а ти да га вечерас пошочкиш! На поље!“ Јадни Шокци нађоше се у чуду, стану га молити, да их не гони, али Турчин ни ухо. Те они шта ње куд ње, савише лике, па оду из хана мислећи ње ње сад конаковати.

Варјача.

*) По Босни и Херцеговини у сваком хану имају гусле.

Ex tempore.

Сад ћу нешто рећи,
Па како ми буде:
Људи траже слободу,
А слобода људе,

Ј.

Гаја и Паја.

Гаја. Је си ли читао, Паја да је доглавник босанског поглавице одликован са мађарском баронијом?

Паја. Јесам, али држим, да то није ништа чудновато, тај човек има велике заслуге за свој род.

Гаја. За свој род, може бити, али какве заслуге има за „наш“ род, то ћеш дознати из „српског листа“ од почетка године.

Паја. Можда је баш зато и награђен.

Гаја. Тако се и мени чини.

Из Позоришта.

У недељу 9-ог о. м. престављала се у нашем српском нар. позоришту драма „Звонар богородичне цркве.“ Глумач што је представљао Квасимода (глувог звонара богородичне цркве) допао се публици и она је тапшала. Мали ђачић приметио је својој околини која је тапшала ово: „Гле сад, а што тапшете, зар не видите да је Квасимода глум. Неће вас он и онако чути.“

Преводи са латинског.

Communis doctorum opinio. Опии се доктори у њмуну.

Exercitatio arten parat. Тај егзецир пара рт.

Caesaris quatuor libri de bello gallico Цезар је љубио четир дебеле из галиције.

Naturam si sequemur, ducem nunquam aberabimus.

Исеко си му сав тур да га никад више неће рабити.

Cicero et Demosthenes sunt duo clari oratores. Цицеро и Димостен су два кларина оратора.

Mens sana in corpore sano. Само слано месо у корпи.

Lex posterior derogat priori. Ала се постаро рогати пријор.

In magnis voluisse sat est. И мањи су волови сити.

Изгубио ванђелије.

Дошао један млад поп са села у Сар јево, па на Божић служио у цркви. Кад дође ред да се чита ванђеле он изађе на проповједницу, отвори књигу, но отварајући је по несрећи изгуби ванђеле. Шта ће сирома, збуни се, па преврћи, преврћи никад наћи А он овда почне с почетка па удри, доћи ће ред и на оно. Кад почне се ра- свитати, а он једнако чита. На један пут повиче поп народу: „Иди свијету кући, па се мрси, а ја одох до коририца.“

Варјача.

Одговори уредништва.

„Клапцилиндер.“ Вашу приповест прочитали смо до половине. Можда је друга половина веома интересантна, али која вајда, кад нам је прва половина истрошила стрпење. А што не можемо цело прочитати, не можемо дати ни у штампу.

М. Љ . . . братовићу. Са више страна поручује нам се, да се ваша „Лија звонарица“ веома радо чита. — И јесте богат извор из кога сте заитили простим, чистим српским кондиром. Љубиша и Врчевић чекају заменике, а

Миличевић и Матавуља чекају друга. Туђински ветрови, који нам доносе прилепчиво мајмунисање, могу се разбити само о свежину наших особина. Свако греша, ко у томе послу има своје руке, а не прионе да нам и лепа књижевност стане на своје ноге.

„Раја.“ За невољу добар би био и ваш „Сос гемишт.“ — ал ми од вас очекујемо „Паприкахун.“

„Мати и књи.“ Не прима се.

„Окована мома.“ Хоћете ли, млађани Србине, један пријатељски савет? Ево вам га: Учите озбиљно; крепите карактер свој за свака искушења; спремајте се за озбиљан рад; — тиме ћете слободи послужити боље, него прераном песмом, која мора бити зелена, јер ни појмови ваши о слободи још не могу бити зрели у вашим годинама. —

Др. Е. захваљујемо. Радо ћемо и од сада примати. Вићете допустити да понешто изменимо или му други облик дамо. Ако што изостане, за то имамо разлога.

Новије књиге и листови.

које уредништво добија у замену.

Дечји свет, Ђермекова и Матића. Пешчани мајдан. Приповетка Фрање Хофмана. Свеска 1. 1886. Митровица, наклада Ђермекова и Матића. Цена је сваке свеске 20 н.

Приповетке Ивана Сергијевића Тургејева с руског превео Б. Константин вић. Садржај: Смрт. Надзорник. Певачи. Два племића. Јуродиви. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Н. Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића. Цена 40 новч.

Виноградарство и подрумарство илустровано, по домаћим писцима приредио за народ један виноградар. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новоме Саду „код светога саве“. Српска штампарија дра Светозара Милетића, 1886. Цена 70 новч.

ОГЛАСИ.

Конкуренција швиндлу, који се тера са продајом
ПОКРОВАЦА ЗА КОЊЕ!

Једна већ 50 година постојећа ц. кр. вл. одобрена
ФАБРИКА ЗА ПОКРОВЦЕ И ЋЕВЕТА

окупоћила ме је, да би могао с успехом конкурисати, и повећала свој фабрикат, који је солидан и ваљан и који се састоји у

ПОКРОВЦИМА ЗА КОЊЕ

од данас

по фор. 1.60 од комада

велики, дебели, широки и трајни ПОКРОВАЦА на продају.

Ти покровци су 190 см. дуги и 130 см. широки, испревлачени разнобојним пругама, а дебели су као даска па су с тога ванредно трајни. Наручује се или за готово или за поштанску наплату (Nachnahme). Дневно се ра- зашиљу ови покровци у све крајеве светске и свугде се врло добро допадају, већ и с тога, што се и као креветни покривачи могу употребити и што су пре дванут више коштати него сад. Адреса:

4—4

Exportwaarenhaus L. Kon,
WIEN, II., Lichtenauergasse 9.

Обраћамо пажњу на адресу.

